Od sliki:

- 1. Во Естонија сите хоризонтални овозможувач се достапни, во Словенија 6 хоризонтални овозможувачи се достапни, а 2 во Македонија.
- 2. Според некои автори, степенот на напорите на владите за развој на широкопојасниот пристап може да се групираат во три категории. Еден пристап е мала инволвираност на владата, која се сосредоточува на транспарентни регулаторни рамки кои поттикнуваат конкуренција, а останатото го остава на приватниот сектор и на пазарните законитости. Владата евентуално доделува фондови за обуки за образование, обуку и подобрување на вештини и понекогаш за истражување и развој. Примери на држави кои го користат овој пристап се:

-Нов Зеланд

- -Норвешка
- -Сингапур
- -Јапонија
- -Малезија
- -Германија
- -Велика Британија
- -Кореа
- -САД
- -Австралија
- -Швајцарија
- 3. На 1.11.2014, Данска направи историски чекор како прва земја во светот, да биде задолжително да добијат дигитални писма, известувања и пораки од јавните власти, на пр. Известување за инспекција на возилото, известување за пензиите, закажување на здравствени прегледи, писма од општината итн.
- 4. Европа 2020 се нарекува стратегијата за раст на Европската Унија за оваа деценија, со која Унијата си поставува амбициозни цели во следните области:
- -Инфраструктура
- -Економија
- -Здравство

-Социјална инклузија
-Клима/енергија
-Образование
-Иновации
-Вработување
5 иницијативата, како главен стратегиски документ на Европската Унија посветен на информациската и комуникациската технологија, содржи три широки политички цели, меѓу кои и стимулирање на иновациите преку инвестиции во истражување и развој.
-EU2020
-e2020
-e2010
-i2020
-i2010
-EU2010
6. Во 2005 година, граѓаните на имаа можност да гласаат преку интернет, со помош на лична карта или мобилен телефон како идентификација.
-Германија
-Словенија
-Данска
-Македонија
-Финска
-Естонија
-Франција
-Швајцарија
-Австрија

7. Со бизнис.	_ данската влада се погрижи за фактурирање од
-Ниту едно од наведените	
-NEMhandle	
-Den_handle	
-NoInvoice	
	стратегија за раст на Европската Унија за оваа аа стратегија се во ЕУ да се развие:, юмија.
-независна	
-инклузивна	
-одржлива	
-ексклузивна	
-минимална	
-паметна	
-транспарентна	
9. Поважни поими од област	а Е-Партиципација се:
-е-Реклама	
-е-Ексклузија	
-е-Кампања	
-е-Попис	
-е-Управување	
-е-Гласање	
-е-Избори	
-е-Партија	
-е-Пристапност	
-е-Одлучување	

10. Макро-ниво на модификација на моделот на Handerson и Venkatraman содржи три главни елементи:
-ИТ инфраструктура и процеси
-ИТ вештини
-Организациска структура
-Организациска инфраструктура и процеси
-Стратегија
-Организацика култура
11. Кај моделот на Hendarson и Venkatraman, има две перспективи. Втората перспектива: врши проценка на имплементацијата на избраната бизнис стратегија преку соодветна ИТ стратегија и артикулација на бараната ИТ инфраструктура и процеси. Оваа перспектива не е ограничена со тековната организациска поставеност, туку ги бара најдобрите ИТ способности преку соодветно позиционирање на надворешниот ИТ пазар, како и дефинирање на соодветната ИТ архитектураПодобрување на стратегијата -Извршување на стратегијата
-Трансформација на технологијата
12. Во година е означен почетокот на новата ера во развојот на е-Влада во Словенија, кога почнуваат да се постигнуваат видливи резултати и да се зголемува задоволството на корисниците од понудените онлајн услуги. Во рамките на ЕУ, Словенија е на ниво дури и во некои области предничи пред останатите земји членки. Телекомуникациската инфраструктура е ефикасна и доверлива, а порталот за е-Влада (e-Uprava) е напреден и често користен.
-2010
-2012
-2005

- -2008
- -2001
- -2000
- -2006
- 13. Hendarson и Venkatraman, предлагаат четири генерички стратегии, односно перспективи на усогласување на ИТ со бизнис стратегијата, поделени во два дела: прв дел, кога бизнис стратегијата е двигател значи кога акцентот се става на извршување на стратегијата и втор дел, трансформацијата на технологијата, кога ИТ стратегијата е иницијатор и овозможувач кога повеќе се води сметка за компетитивниот потенцијал и нивото на услуга.
- 14. Степенот на подготвеност на една држава за е-Бизнис се состои од повеќе компоненти: се мери секоја од нив поединечно и се дава оценка за степенот на подготвеност на секоја држава поодделно. Според повеќе автори, компонентите се:
- -Ниски даноци
- -Технолошка инфраструктура
- -Поволни практики на свладата
- -Пристап до информациските и комуникациските услуги од кое било место
- -Човечки ресурси потребни за имплементација и автоматизација на бизнис процесите
- -Подготвеност на дел од организациите да ги редизајнираат бизнис процесите за да ги искористат можностите кои ги нуди е-Бизнисот
- 15. Наведете за кој поим од областа на е-здравство станува збор:

Бази на податоци со статии од медицински списанија, најдобри практики на лекари или извештаи за следене на епидемиолошка состојба. - Менаџмент на знаење во здравството

Се состојат од лекари специјалисти кои соработуваат и разменуваат информации за пациентите со помош на дигитални технологии. - Виртуелни лекарски конзилиуми

Користење на мобилни уреди за набљудување на виталните функции на пациент, за директна лекарска интервенција, преку мобилна теле-медицина, за собирање

на здравствени податоци од еден или повеќе пациенти за разни истражувања итн. - M-Здравство

Разни видови интеракција меѓу лекарот и пациентот каде што пациентот не стапува во физички контакт со лекарот туку прегледот или лекувањето се одвива далечински. - Теле-медицина

Ја олеснува комуникацијата и размената на податоци меѓу различни актери во здравствениот систем – пациентот, матичниот лекар, специјалистот, Фондот за здравство, болниците, осигурителните компании итн. – Електронски здравствен картон

- 16. Што од наведеното е точно за NEMhandle:
- -комерцијален систем
- -мобилна апликација
- -интернет-базиран
- -секој развивач на софтвер може да го вклучи во своите платформи
- -софтвер со отворен код
- 17. Наведете за која земја од четирите тигари станува збор:

Најголем извозник на хардвер и софтвер за Европа – Ирска

Најголемиот извозник на аутсорсинг и на ИТ поддржани услуги на глобално ниво – Индија

Најголем иноватор и произведувач на мобилни телефони и уреди во светот – Финска

Главен јазол за е-бизнис во Азија – Сингапур

- 18. Според моделот на Hendarson и Venkatraman, јазот меѓу инвестициите во ИТ и вредноста која се добива од нив се должи на неусогласеноста на Бизнис и ИТ стратегиите во рамките на претпријатието.
- 19. Една од целите на i2020 иницијативата е создавање на отворено, транспарентно и _____ европско Информациско општество базирано на знаење. -поврзано

- -ексклузивно
- -инклузивно
- -вмрежано
- -безбедно

- 1. Кои се универзалните принципи за управување со државата?
  - а) <u>Оптимизирање на буџетот во однос на разновидните</u> стеикхолдери
  - b) Доделување субвенции
  - с) Максимизирање на профитот
  - d) Управување на државата како бизнис
- 2. Кои се трите аспекти на теоријата на стеикхолдери?
  - а) Ефективен
  - b) Ефикасен
  - с) Нормативен
  - d) **Дескриптивен**
  - е) **Инструментален**
- 3. Нормативниот аспект кај теоријата на стеикхолдери нуди:
  - а) <u>Етички претпоставки за независната вредност на интересите на стеикхолдерите</u>

- b) Теориски модели кои можат да се користат за да се анализира ситуацијата со стеикхолдерите
- c) Алатки кои можат да го потпомогнат процесот на анализа на ситуацијата и на дизајн на стратегијата
- 4. Според Henderson и Venkatraman, ИТ ја има надминато традиционалната back office улога и се развива кон т.н. стратегиска улога, со потенцијал:
  - а) Да ја направи бизнис стратегијата непотребна
  - ь) Да се фокусира кон внатрешните ИТ операции во организацијата
  - с) Да ги поддржи бизнис стратегиите на претпријатието
  - d) Да формулира нови бизнис стратегии
- 5. Кои се стратегиите наведени во моделот на Henderson и Venkatraman?
  - а) ИТ стратегија
  - ь) Оперативна стратегија
  - с) Финансиска стратегија
  - d) Бизнис стратегија
- 6. Кои се генерички стратегии, односно перспективи на усогласување кај моделот на Henderson и Venkatraman, кај коишто ИТ стратегијата е двигател?
  - а) Трансформација на технологијата
  - b) Конкурентски потенцијал
  - с) Извршување на стратегијата
  - d) Ниво на услуга
- 7. Nicholas Carr, во неговиот текст "IT Doesn't Matter", тврти дека информацискта технологија зачудувачки слично ги следи обрасците на претходните <u>инфраструктурни</u> технологии како железницата и електричната енергија.
- 8. Националната информациска инфраструктуа се однесува на :
  - а) Информациите и содржините кои се движат низ инфраструктурата било во облик на бази на податоци, пишан збор, филмови, музика, звучни записи, слики или компјутерски софтвер.
  - b) <u>Компјутерите, телевизорите, телефоните, радиото и другите</u> уреди преку кои луѓето пристапуваат до инфраструктурата
  - с) <u>Луѓето кои обезбедуваат, менаџираат и генерираат нови</u> информации, и оние кои им помагаат на другите да го сторат истото

- d) Националната "мрежа над мрежите", и ги вклучува постоечките и идните јавни и приватни, интерактивни, широкопојасни и теснопојасни, високобрзински мрежи
- е) Сателитските, земските и безжичните комуникациски системи кои испорачуваат содржини во домовите, бизнисите и другите приватни и јавни институции
- 9. Степенот на подготвеност на една држава за е-Бизнис се состои од следниве компоненти:
  - а) Пристап до информациските и комуникациските услуги од кое било место
  - b) **Поволни практики на владата**
  - с) Подготвеност на дел од организациите да ги редизајнираат бизнис процесите за да ги искористат можностите кои ги нуди е-бизнисот
  - d) Бројот на мобилни телефони
  - е) Технолошка инфраструктура
- 10. Кај телемедицината, прегледот и лекувањето се одвива:
  - а) Со директен контакт меѓу лекувањето и пациентот
  - b) **Далечински, на било кој технолошки овозможен начин**
  - с) Преку интернет
  - d) Преку мобилни апликации
- 11. Здравствени информациски системи се:
  - а) Софтверски решенија кои ја покриваат работата на една здравствена организација
  - ь) Бази на податоци со статии од медицински списанија
  - с) Електронски здравствени картони
  - d) Електронски здравствени картички
- 12. Онлајн образованието за деца се препорачува да се комбинира со традиционалното образование.
  - a) **Да**
  - b) He
- 13. Е-Политика претставува:
  - а) Партиципација во партија или во групни политички процеси
  - b) Овозможување на е-партиципација до граѓаните кои се блиску до маргините на општеството
  - c) Достапност на е-партиципација на луѓето со хендикеп или со попреченост

	.1\	
	a)	Специјализирана форма на партиципација која поддржува конкрете предлог
		предлег
14.	Што	предвидува проектот Tiger's Leap во Естонија
	a)	Граѓански портал <u>www.eesti.ee</u>
	b)	Слој за размена на податоци X-Road
	c)	Интернет пристап за сите училишта ви Естонија
	d)	Инвестиции во инраструктурата, за широкопојасен пристап на
		Интернет
15 .	Како	се нарекува кибер нападот во Естонија во 2007 година?
	a)	NATO Cooperative Cyber Defence Centre
	b)	Прва светска веб војна
	c)	. , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
16.		ави се стапките на раст на БДП во Естонија, во најголемиот дел
		ејзината самостојнсот:
	-	Едноцифрени
		<u>Двоцифрени</u>
		Троцифрени
17.		значи ICT4D?
	a)	Примена на ИКТ за донации
	b)	Примена на ИКТ за подобар дизајн
	c)	<u>Примена на ИКТ за развој</u>
18.	Стра	тегијата за ИТ секторот во севкупната стратегија за раст на ЕУ
	2020	се нарекува:
	•	Youth on the move
	=	Resource efficient Europe
		<u>Digital agenda for Europe</u>
	•	Innovation Union
19.		се конкурентските предности на четирите тигри -држави кои што
	•	от раст во голема мера го должат на примената на
	-	ррмациската етхнологија, и што е нинвата главна дејност во ИКТ?
	-	Ирска –x) z) Аутсорсинг тигар
	b)	Финска <u>у)</u> q) е-Трговец

х) ИТ извозник

у) Иноватор на мобилни уреди

c) Сингапур - <u>**q)**</u>

d) Индија - _**<u>z)</u>**

- 1. Според која концепција на управување за време на администрацијата на Клинтон(19922000) потпретседателот Ал Гор ги реформираше федералните агенции во Сад? -Нов јавен менаџмент
- 2. Колку основни е-Услуги се дефинирани од Европската Унија коишто се однесуваат на бизнисите? -8 (осум)
- 3. Колку основни е-Услуги се дефинирани од Европската Унија коишто се однесуваат на граѓаните?
  - 12(дванаесет)
- 4. Организациите од јавниот сектор се финансираат од **даноци**, а оние од приватниот сектор од **клиентите**.
- 5. Информациски систем претставува систем од луѓе, податоци и активности кои ги процесираат податоциите и информациите во една организација, вклучувајќи ги мануелните и автоматските процеси. **True**/False
- 6. Информациска технологија претставува систем од луѓе, податоци и активности кои ги процесираат податоциите и информациите во една организација, вклучувајќи ги мануелните и автоматските процеси. True/
- 7. Типични функции во користењето на компјутерите во втората фаза на развој на информациските системи и технологија се: ?
  - -Прашалник-флексибилен пристап до податоците и информациите инициран од барање на корисникот
  - -Анализа-поддршка на одлучувањето, со флексибилно процесирање на податоци и на информации
- 8. Јавниот сектор наспроти приватниот, опфаќа:
  - -сите субјекти чиј основач или мнозински сопственик е државата или локалната самоуправа
  - -администрација на локалната власт
  - -државна администрација на централна власт
  - -претпријатија чиј мнозински сопственик е државата
  - -вршење дејности од јавен интерес како и субјектите кои ги вршат тие дејности
- 9. Кои се главните концепции на управување во јавниот сектор според Rhodes?
  - -Минимална држава
  - -Корпоративно управување
  - -Нов јавен менаџмент
  - -Добро управување
  - -Социо-кибернетски систем
  - -Само-организирачки мрежи
- 10. Кои се трите начини на кои владите можат да се справат со дефицитот во буџетот според Osborne и Gaebler?

- -Да се прекинат јавните проекти, да се зголемат даноците, да се работи подобро, а тоа да чини помалку
- 11. Кои се четирите фактори коишто придонесуваат за зголемување на дигиталниот јаз?
  - -Локални информациски бариери
  - -Бариерите на писменост
  - -Јазичните бариери
  - -Бариери на културната различност
- 12. Примарната цел на информациските системи од првата фаза на развој е?
  - -Автоматизирање на процесите
- 13. Главните ограничувања на јавните организации потекнуваат од политичкиот систем , а на приватните организации од пазарот .
- 14. Колку основни е-услуги се дефинирани од Европската Унија? -20 (дваесет)
- 15. Од што потекнува нестабилноста во јавните организации?
  - -Од изборните циклуси и честото менување на политики
- 16. Кои од тврдењата за разликите меѓу јавниот и приватниот сектор се докажани во трудот на Boyne?
  - во јавните организации има повеќе бирократија Менаџерите се помалку материјалисти -помала посветеност кон организацијата.
- 17. Кои се трите модели на интеракција меѓу јавната администрација и граѓаните од аспект на информациските системи од Chadwick и May?
  - -Менаџерскиот модел
  - -Консултативниот модел
  - -Партиципативниот модел
- 18. Во јавните организации има повеќе бирократија отколку во приватните компании? **True**/False
- 19. Кои се категориите на практикување на е-Влада?
  - -Влада кон влада (G2G)
  - -Влада кон бизнис(G2B)
  - -Влада кон граѓаните или влада кон потрошувачите(G2C)
- 20. Кои се трите начини на коишто информациската и комуникациската технологијс може да влијае врз процесите на управување?
  - -Техничка улога
  - -Поддржувачка улога
  - -Иновативна улога
- 21. Кои се форми на соработка меѓу јавниот и приватниот сектор?
  - -делумен аутсорсинг
  - -комплетен аутсорсинг
  - -јавно-приватно партнерство

- 22. Allison за разликите меѓу јавниот и приватниот сектор тврди дека јавните и приватните организации се фундаментално **слични** во сите неважни аспекти.
- 23. За да имаме добар **_стратегиски**_ информациски систем, неопходно е да имаме одличен **__процесирачки**__ информациски систем и **__менаџмент**__ информациски систем.
- 24. Red Tape- "црвена лента" означува патолошка опседнатост со _процедурата и правилата_ за сметка на резултатите.

Клк 2015.

- 1. Кои се универзалните принципи за управување со државата?
  - а. **Оптимизирање на буџетот во однос на разновидните стеикхолдери**
  - с) Максимизирање на профитот
  - d) Управување на државата како бизнис
- 2. Кои се трите аспекти на теоријата на стеикхолдери?
  - c) Нормативен d) Дескриптивен e) Инструментален
- 3. Нормативниот аспект кај теоријата на стеикхолдери нуди:
  - а. **Етички претпоставки за независната вредност на интересите на стеикхолдерите (** Етичка или морална дебата која се занимава со природата на претпријатието и неговите одговорности кон општеството. Тука суштинско прашање е дали одговорноста на претпријатието оди понатаму од неговите обврски кон акционерите.)
- 4. Според Henderson (Хендерсон) и Venkatraman, ИТ ја има надминато традиционалната back office улога и се развива кон т.н. стратегиска улога, со потенцијал:
  - с) Да ги поддржи бизнис стратегиите на претпријатието
  - d) Да формулира нови бизнис стратегии
- 5. Кои се стратегиите наведени во моделот на Henderson (Хендерсон) и Venkatraman?
  - а) ИТ стратегија d) Бизнис стратегија
- 6. Кои се генерички стратегии, односно перспективи на усогласување кај моделот на Henderson (Хендерсон) и Venkatraman, кај коишто ИТ стратегијата е двигател? а) Трансформација на технологијата
  - с) Извршување на стратегијата
- 7. Nicholas Carr, во неговиот текст "IT Doesn't Matter", тврти дека информацискта технологија зачудувачки слично ги следи обрасците на претходните _инфраструктурни_ технологии

како железницата и електричната енергија (и дека принципите на ИТ менаџментот треба да се менуваат).

- 8. Националната информациска инфраструктуа се однесува на :
  - а) Информациите и содржините кои се движат низ инфраструктурата било во облик на бази на податоци, пишан збор, филмови, музика, звучни записи, слики или компјутерски софтвер.
  - b) Компјутерите, телевизорите, телефоните, радиото и другите уреди преку кои луѓето пристапуваат до инфраструктурата
  - с) Луѓето кои обезбедуваат, менаџираат и генерираат нови информации, и оние кои им помагаат на другите да го сторат истото
  - d) Националната "мрежа над мрежите", и ги вклучува постоечките и идните јавни и приватни, интерактивни, широкопојасни и теснопојасни, високобрзински мрежи
  - e) Сателитските, земските и безжичните комуникациски системи кои испорачуваат содржини во домовите, бизнисите и другите приватни и јавни институции
- 9. Степенот на подготвеност на една држава за е-Бизнис се состои од следниве компоненти:
  - а) Пристап до информациските и комуникациските услуги од кое било место
  - b) Поволни практики на владата
  - с) Подготвеност на дел од организациите да ги редизајнираат бизнис процесите за да ги искористат можностите кои ги нуди е-бизнисот е) Технолошка инфраструктура
- 10. Кај телемедицината, прегледот и лекувањето се одвива:
  - b) Далечински, на било кој технолошки овозможен начин
- 11. Здравствени информациски системи се:
  - а) Софтверски решенија кои ја покриваат работата на една здравствена организација (закажување на прегледи, менаџмент на податоци за пациентите, менаџмент на процесите на работа и на други придружни административни работи во една здравствена организација.)
- 12. Онлајн образованието за деца се препорачува да се комбинира со традиционалното образование. а) Да
- 13. Е-Политика претставува:
  - а) Партиципација во партија или во групни политички процеси
- 14. Што предвидува проектот Tiger's Leap во Естонија
  - b) Интернет пристап за сите училишта ви Естонија (и да се подобрат ИТ вештините на наставниците)
- 15. Како се нарекува кибер нападот во Естонија во 2007 година?
  - с) Естонска Кибервојна или Првата Веб Војна (Web War I)

- 16. Колкави се стапките на раст на БДП во Естонија, во најголемиот дел од нејзината самостојнсот:
  - b) **Двоцифрени**
- 17. Што значи ICT4D? c) Примена на ИКТ за развој
- 18. Стратегијата за ИТ секторот во севкупната стратегија за раст на ЕУ 2020 се нарекува: c) **Digital agenda for Europe**
- 19. Кои се конкурентските предности на четирите тигри -држави кои што својот раст во голема мера го должат на примената на информациската етхнологија, и што е нинвата главна дејност во ИКТ?
  - а) Ирска ИТ извозник
  - b) Финска _ **Иноватор на мобилни уреди**
  - с) Сингапур е-Трговец
  - d) Индија Аутсорсинг тигар
- 20. Според која концепција на управување за време на администрацијата на Клинтон (19922000) потпретседателот Ал Гор ги реформираше федералните агенции во Сад? -Нов јавен менаџмент
- 21. Колку основни е-Услуги се дефинирани од Европската Унија коишто се однесуваат на бизнисите?
  - -8 (ocym)
- 22. Колку основни е-Услуги се дефинирани од Европската Унија коишто се однесуваат на граѓаните? **12**(дванаесет)
- 23. Организациите од јавниот сектор се финансираат од **даноци**, а оние од приватниот сектор од **клиентите**.
- 24. Информациски систем претставува систем од луѓе, податоци и активности кои ги процесираат податоциите и информациите во една организација, вклучувајќи ги мануелните и автоматските процеси. **True**/False
- 25. Информациска технологија претставува систем од луѓе, податоци и активности кои ги процесираат податоциите и информациите во една организација, вклучувајќи ги мануелните и автоматските процеси. True/ False
- 26. Типични функции во користењето на компјутерите во втората фаза (фазата на менаџмент) на развој на информациските системи и технологија се: ?
  - -Прашалник-флексибилен пристап до податоците и информациите инициран од барање на корисникот

- -Анализа-поддршка на одлучувањето, со флексибилно процесирање на податоци и на информации
- 27. Јавниот сектор наспроти приватниот, опфаќа:
  - -сите субјекти чиј основач или мнозински сопственик е државата или локалната самоуправа
  - -администрација на локалната власт
  - -државна администрација на централна власт
  - -претпријатија чиј мнозински сопственик е државата
  - -вршење дејности од јавен интерес како и субјектите кои ги вршат тие дејности
- 28. Кои се главните (шест) концепции на управување во јавниот сектор според Rhodes?
  - -Минимална држава
  - -Корпоративно управување
  - -Нов јавен менаџмент
  - -Добро управување
  - -Социо-кибернетски систем
  - -Само-организирачки мрежи
- 29. Кои се трите начини на кои владите можат да се справат со дефицитот во буџетот според Osborne и Gaebler?
  - -Да се прекинат јавните проекти, да се зголемат даноците, да се работи подобро, а тоа да чини помалку
- 30. Кои се четирите фактори коишто придонесуваат за зголемување на дигиталниот јаз?
  - -Локални информациски бариери
  - -Бариерите на писменост
  - -Јазичните бариери
  - -Бариери на културната различност
- 31. Примарната цел на информациските системи од првата фаза на развој е?
  - -Автоматизирање на процесите
- 32. Главните ограничувања на јавните организации потекнуваат од <u>политичкиот систем</u>, а на приватните организации од **пазарот**.
- 33. Колку основни е-услуги се дефинирани од Европската Унија?
  - -20 (дваесет)
- 34. Од што потекнува нестабилноста во јавните организации?
  - -Од изборните циклуси и честото менување на политики
- 35. Кои од тврдењата за разликите меѓу јавниот и приватниот сектор се докажани во трудот на Boyne?

- во јавните организации има повеќе бирократија
- -Менаџерите се помалку материјалисти -помала посветеност кон организацијата.
- 36. Кои се трите модели на интеракција меѓу јавната администрација и граѓаните од аспект на информациските системи од Chadwick и May?
  - -Менаџерскиот модел
  - -Консултативниот модел
  - -Партиципативниот модел
- 37. Во јавните организации има повеќе бирократија отколку во приватните компании? **True**/False
- 38. Кои се категориите на практикување на е-Влада?
  - -Влада кон влада (G2G)
  - -Влада кон бизнис(G2B)
  - -Влада кон граѓаните или влада кон потрошувачите(G2C)
- 39. Кои се трите начини на коишто информациската и комуникациската технологијс може да влијае врз процесите на управување?
  - -Техничка улога
  - -Поддржувачка улога
  - -Иновативна улога
- 40. Кои се форми на соработка меѓу јавниот и приватниот сектор?
  - -делумен аутсорсинг
  - -комплетен аутсорсинг
  - -јавно-приватно партнерство
- 41. Allison за разликите меѓу јавниот и приватниот сектор тврди дека јавните и приватните организации се фундаментално <u>слични</u> во сите неважни аспекти.
- 42. За да имаме добар **__стратегиски**_ информациски систем, неопходно е да имаме одличен **___процесирачки**__ информациски систем и **___менаџмент**__ информациски систем.
- 43. Red Tape- "црвена лента" означува патолошка опседнатост со _процедурата и правилата_ за сметка на резултатите.

Од учебник:

- 1. Кои се фазите на развој на информациските системи и информациската технологија во организациите?
  - -Процесирање на податоци ПП, Менаџмент на информациски системи МИС, Стратегиски информациски системи СИС
- 2. Кои се типични функции во користењето на информациската технологија во фазата на процесирање на податоци?
  - -мониторирање- управување со трансакции и кнотрола
  - -исклучоци -тригерирано известување и/или акција

- 3. Кои се типични функции во користењето на информациската технологија во фазата на менаџмент информациски системи?
  - -Прашалник-флексибилен пристап до податоците и информациите инициран од барање на корисникот
  - -Анализа-поддршка на одлучувањето, со флексибилно процесирање на податоци и на информации
- 4. Која е разликата меѓу стратегиските информациски системи и информациските системи од претходните две фази?
  - -Суштински не се разликуваат, разликата е во целите.
- 5. Која е примарната цел за употреба на информациската технологија во секоја од трите фази на развој на ИС и ИТ во организациите?
  - -ПП- автоматизација на бизнис процесите
  - -МИС-зголемување на ефективноста на менаџментот со задоволување на на барањата за информации за донесување на одлуки
  - -СИС-подобрување на конкуретноста со менување на природата или начинот на водење на бизнисот- пазарот и пазарната логика се во центарот на вниманието и имаат повратна спрега кон мис и пп.
- 6. Што е јавен сектор?
  - -Јавен сектор е дел од државата кој се занимава со испорака на стоки и услуги од и за власта било да е национална,регионална или локална. Опфаќа вршење на услуги од јавен интерес како и субјектите кои ги вршат тие услуги. Економска деф: во јавниот сектор спаѓаат сите субјекти чиј основач или мнозински сопственик е државата или локалната самоуправа.
- 7. Кои субјекти го сочинуваат јавниот сектор?
  -државната администрација на централната власт,
  администрацијата на локалната власт и претпријатијата чиј
  мнозински сопственик е државата.
- 8. Што означува поимот Red tape? -патолошка опседнатост со процедурата и правилата за сметка на резултатите.
- 9. Кои се трите докажани разлики во меѓу организациите од јавниот и приватниот сектор?
  - -Во јавните организации има повеќе бирократија, менаџерите се помалку материјалисти, послаба организациска посветеност.
- 10. Од што потекнува нестабилноста во јавните организации? -Изборни циклуси и често менување на политики.
- 11. Кои се главните шест концепции на управување во јавниот сектор според Rhodes? -Минимална држава, корпоративно управување, Нов јавен менаџмент, добро управување, Социо-кибернетски систем, Само-организирачки мрежи.

- 12. Според која концепција на управување за време на администрацијата на Клинтон во САД потпретседателот Ал Гор ги реформираше федералните агенции ? -Нов јавен менаџмент.
- 13. По што се разликува концепцијата на е-управување од главните шест концепции на управување со јавниот сектор според Rhodes?
  - Според Rhodes, мрежите се само-организирачки, тие се автономни и самоуправувачки, тие се опираат на управувањето од страна на државата, развиваат свои политики и го обликуваат своето окружување.
- 14. Кои се трите начини на кои владите се справуваат со дефицитот во буџетот според Osborne и Gaebler?
  - -Прекинување на јавните проекти, зголемување на даноците, да се работи подобро,а да чини помалку.
- 15. Кои се трите начини на коишто информациската и комуникациската технологија може да влијае врз процесите на управување?
  - -Техничка, Поддржувачка и иновативна улога.
- 16. Кои се главните автори кои ги анализираат фазите на развој на е-влада и еуправување, во колку нивоа ги сместуваат фазите и како тие се нарекуваат?
  - -Gartner (информација, интеракција,трансакција,трансформација)
  - -Ernst & Young(online присуство, еднонасочна интеракција, двонасочна интеракција, трансакции)
  - -Layne & Lee(каталогизација, трансакција, вертикална интеграција, хоризонтална интеграција)
  - -светска банка(Селење онлајн, интеграција на канали,процеси, услуги) -АБМ(е-основање,е-услуги,е-бизнис,е-соработка) -Palvia & Sharma три фази.
- 17. Која е четвртата фаза на развој на е-влада и е-управување и во кои земји е достигната?
  - -трансформација (Сан Франциско, Филаделфија...)
- 18. Колку основни е-услуги се дефинирани од ЕУ и колку од нив се однесуваат на граѓаните,а колку на бизнисите?
  - -20(8 на бизнисите и 12 на граѓаните)
- 19. Кои се категории на практикување на е-Влада?
  - -Влада кон влада (G2G)
  - -Влада кон бизнис(G2B)
  - -Влада кон граѓаните или влада кон потрошувачите(G2C)
- 20. Кои се ризиците што произлегуваат од е-Влада?
  - -Хипернабљудување, трошоци, непристапност(диспаритет) кон компјутерите, сајбер напади, лажно чувство на транспарентност и отчетност.
- 21. Што е дигитален јаз или дигитална нееднаквост?

- -Проблем поради нерамноправната распределба на пристап кон услуги за различни групи граѓани. Јаз меѓу поединците, домаќинствата, бизнисите и географските области на различни социо-економски нивоа со оглед на нивните можности за пристап кон инофрмациските и комуникациските технологии и нивната употреба на интернет за широк спектар на активности
- 22. Кои се четирите фактори кои придонесуваат за зголемување на дигиталниот јаз? -Локални информациски бариери, бариери на писменост, јазични бариери, бариери на културна различност.
- 23. Кои се најважните теориски модели кои ја обработуваат областа на еуправување? -Моделот на Chadwick & May, Моделот на 4 фази на Layne & Lee, Стратегиска рамка на Richard Watson & Bryan Mundy за е-демократија, адаптацијата на Flak & Rose на теоријата на стеикхолдери, моделот на Henderson & Venkatraman
- 24. Кои се трите модели на интеракција меѓу јавната администација и граѓаните од аспект на информациските системи од Chadwick и Мау? -Менаџерски, Консултативен и Партиципативен модел.
- 25. Како се нарекуваат фазите на развој на е-управување кај моделот на Layne и Lee?
  - -Каталогизација, Трансакција, Вертикална интеграција, Хоризонтална интеграција.
- 26. Зошто вертикалната интеграција претходи на хоризонталната интеграција кај моделот на Layne и Lee?
  - -Поедноставна и прва во развојниот пат од овие две интеграции е вертикалната интеграција. Разликата меѓу една функција а повеќе нивоа на власт (локална, државна и федерална) е многу помала отколку разликата меѓу повеќе функции иако тие се на исто ниво на власт.
- 27. Кои се трите фази на развој на е-Управувањето според стратегиската рамка на Watson и Mundi за е-Демократија?
  - -Иницијација, Инфузија, Приспособување кон корисниците.
- 28. Зошто теоријата на стеикхолдери од областа на општиот менаџмент е погодна за адаптација кон областа на е-Управување?
  - -затоа што веќе е адаптирана на политичката арена во Британија и САД и заради: Тоа што владата може да се концептуализира како менаџмент на односи и нтереси на општествените стеикхолдери, како применета област е-управување го задржува прктичниот фокус врз менаџирање на успешни технолошки иновации во комплексна средина на стеикхолдери, власта се соочува со зголемени барања да управува со државата како со бизнис.

- 29. Според Henderson и Venkatraman, која е причината за минималното зголемување на вкупната продуктивност во економијата како резултат на долгогодишните инвестиции во ИТ?
  - -неусогласеноста на бизнис и ИТ стратегиите во рамките на претпријатието.
- 30. Која е главната придобивка за примената на ИКТ во организациите од моделот на Henderson и Venkatraman?
  - интегрирање на ИТ функцијата во стратегијата на институциите и искористување на моќта на ИТ за развој на институциите и на услугите кои тие ги нудат; Инвестициите во ИТ
- 31. Што тврди Nicolas Carr во неговиот текст 'IT doesn't matter'?
  - -Тој тврди дека информациската технологија зачудувачки слично ги следи обрасците на претходните инфраструктурни технологии како железницата и електричната енергија и дека принципите на ИТ менаџментот треба да се менуваат.
- 32. Кои се навистина стоки за широка потрошувачка од област на ИТ, коишто не им овозможуваат стратегиска предност на организациите што ги користат? -Стоки за широка потрошувачка од областа на ИТ претставуваат дигиталните информации кои се пренесуваат меѓу претпријатијата исто како стоките што се пренесуваат од железница или како што електричните кабли пренесуваат струја. Тие се дел од општата инфраструктура и затоа има минимална заштеда на трошоци од претпријатијата.
- 33. Кои се критиките на стојалиштето на Nicolas Carr?
  -компјутерскиот софтвер е "универзална алатка", медиум без материјални ограничувања, кој е многу поблиску до биологијата отколку до железниците и електричната енергија; Податоците кој тој ги дава за инвестициите во ИТ и профитот на претпријатието се агрегатни и не објаснуваат ништо
- 34. Кои се универзални принципи за управување со државата?
- -Управување со државата како со бизнис,Оптимизирање на буџетот во однос на разновидни стеикхолдери, Максимизирање на профитот 35. Кои се 3те аспекти на теорија на стеикхолдери?
- -Нормативен ,Дескриптивен,Инструментален
- 36. Нормативниот аспект кај теоријата на стеикхолдери нуди:
- **-Етички претпоставки за независната вредност на интересите на стеикхолдерите** 37. Инструменталниот аспект нуди:
- -алатки кои можат да го потпомогнат процесот на анализа на ситуацијата и на дизајн на стратегијата.
- 38. Дескриптивниот аспект нуди:

- -теориски модели кои можат да се користат за да се анализира ситуацијата со стеикхолдерите
- 38. Инструменталниот аспект кај теоријата на стеикхолдери нуди:
- Однос меѓу практиката која ја пропишува теоријата на стеикхолдери и успехот на претпријатието и инструменталните алатки кои можат да го потпомогнат процесот на анализа на ситуацијата и дизајн на стратегијата
- 39.Според Henderson и Venkatraman, ИТ ја има надминато традиционалната back office улога и се развива кон т.н. стратегиска улога со потенцијал:
- Да ги поддржи бизнис стратегиите на претпријатието , Да формулира нови бизнис стратегии
- 40. Кои се стратегиите наведени во моделот на Henderson и Venkatraman?
- ИТ стратегија, Бизнис стратегија
- 40. Кои се генерички стратегии, т.е. перспективи за усогласување кај моделот на Henderson и Venkatraman, кај кој ИТ стратегијата е двигател? -Трансформација на технологијата,Извршување на стратегијата
- 41. Кои се симетрични стратегии, т.е. паралелни за усогласување кај моделот на Henderson и Venkatraman, кај кој ИТ стратегијата е двигател? -Конкурентски потенцијал, Ниво на услуга.
- 1. Кои се фазите на развој на информациските системи и информациската технологија во организациите?
  - -Процесирање на податоци ПП, Менаџмент на информациски системи МИС, Стратегиски информациски системи СИС
- 2. Кои се типични функции во користењето на информациската технологија во фазата на процесирање на податоци?
  - -мониторирање управување со трансакции и кнотрола
  - -исклучоци тригерирано известување и/или акција
- 3. Која е разликата меѓу стратегиските информациски системи и информациските системи од претходните две фази?
  - -Суштински не се разликуваат, разликата е во целите.
- 4. Која е примарната цел за употреба на информациската технологија во секоја од трите фази на развој на ИС и ИТ во организациите? -ПП- автоматизација на бизнис процесите
  - -МИС-зголемување на ефективноста на менаџментот со задоволување на на барањата за информации за донесување на одлуки
  - -СИС-подобрување на конкурентноста со менување на природата или начинот на водење на бизнисот- пазарот и пазарната логика се во центарот на вниманието и имаат повратна спрега кон мис и пп.
- 5. Што е јавен сектор?

-Јавен сектор е дел од државата кој се занимава со испорака на стоки и услуги од и за власта било да е национална, регионална или локална.

Опфаќа вршење на услуги од јавен интерес како и субјектите кои ги вршат тие услуги. Економска деф: во јавниот сектор спаѓаат сите субјекти чиј основач или мнозински сопственик е државата или локалната самоуправа.

- -го сочинуваат: државната администрација на централната власт (државна администрација во потесно значење), администрацијата на локалната власт и претпријатијата чиј мнозински сопственик е државата.
- 6. Кои субјекти го сочинуваат јавниот сектор?
  - -државната администрација на централната власт, администрацијата на локалната власт и претпријатијата чиј мнозински сопственик е државата.
- 7. Кои се трите докажани разлики во меѓу организациите од јавниот и приватниот сектор? Во јавните организации има повеќе бирократија, менаџерите се помалку материјалисти, послаба организациска посветеност.
- 8. По што се разликува концепцијата на е-управување од главните шест концепции на управување со јавниот сектор според Rhodes?
  - Според Rhodes, мрежите се само-организирачки, тие се автономни и самоуправувачки, тие се опираат на управувањето од страна на државата, развиваат свои политики и го обликуваат своето окружување.
- 9. Кои се трите начини на коишто информациската и комуникациската технологија може да влијае врз процесите на управување? -Техничка, Поддржувачка и иновативна улога.
- 10. Кои се главните автори кои ги анализираат фазите на развој на е-влада и е-управување, во колку нивоа ги сместуваат фазите и како тие се нарекуваат? -Gartner (информација, интеракција,трансакција,трансформација)
  - -Ernst & Young(online присуство, еднонасочна интеракција, двонасочна интеракција, трансакции)
  - -Layne & Lee(каталогизација, трансакција, вертикална интеграција, хоризонтална интеграција)
  - -светска банка(Селење онлајн, интеграција на канали,процеси, услуги)
  - -АБМ(е-основање,е-услуги,е-бизнис,е-соработка) -Palvia & Sharma три фази.
- 11. Која е четвртата фаза на развој на е-влада и е-управување и во кои земји е достигната? трансформација (Сан Франциско, Филаделфија...)
- 12. Колку основни е-услуги се дефинирани од ЕУ и колку од нив се однесуваат на граѓаните,а колку на бизнисите?
  - -20(8 на бизнисите и 12 на граѓаните)
- 13. Кои се ризиците што произлегуваат од е-Влада?

- -Хипернабљудување, трошоци, непристапност(диспаритет) кон компјутерите, сајбер напади, лажно чувство на транспарентност и отчетност.
- 14. Што е дигитален јаз или дигитална нееднаквост?
  - -Проблем поради нерамноправната распределба на пристап кон услуги за различни групи граѓани. Јаз меѓу поединците, домаќинствата, бизнисите и географските области на различни социо-економски нивоа со оглед на нивните можности за пристап кон инофрмациските и комуникациските технологии и нивната употреба на интернет за широк спектар на активности
- 15. Кои се најважните теориски модели кои ја обработуваат областа на е-управување?
  -Моделот на Chadwick & May, Моделот на 4 фази на Layne & Lee, Стратегиска рамка на Richard Watson & Bryan Mundy за е-демократија, адаптацијата на Flak & Rose на теоријата на стеикхолдери, моделот на Henderson & Venkatraman
- 17. Зошто вертикалната интеграција претходи на хоризонталната интеграција кај моделот на Layne и Lee?
  - -Поедноставна и прва во развојниот пат од овие две интеграции е вертикалната интеграција. Разликата меѓу една функција а повеќе нивоа на власт (локална, државна и федерална) е многу помала отколку разликата меѓу повеќе функции иако тие се на исто ниво на власт.
- 18. Кои се трите фази на развој на е-Управувањето според стратегиската рамка на Watson и Mundi за е-Демократија?
  - -Иницијација, Инфузија, Приспособување кон корисниците.
- 19. Зошто теоријата на стеикхолдери од областа на општиот менаџмент е погодна за адаптација кон областа на е-Управување?
  - -затоа што веќе е адаптирана на политичката арена во Британија и САД и заради : Тоа што владата може да се концептуализира како менаџмент на односи и интереси на општествените стеикхолдери, како применета област е-управување го задржува прктичниот фокус врз менаџирање на успешни технолошки иновации во комплексна средина на стеикхолдери, власта се соочува со зголемени барања да управува со државата како со бизнис.
  - Може да обезбеди филтер за препознавање на различните конфликтни интереси и потреби на оние кои влијаат или се под влијание на е-управувањето и алатки и техники за менаџерите да можат да ги анализираат и да одговорат на тие интереси и потреби правила што се таму лесно може да се адаптираат кон правилата на менаџмент со еуправување. Бидејќи теоријата на стеикхолдери може да даде препораки за однесување, структури и практики и причинско-последичните односи таа може да даде теоретски основи за алатки и техники кои помагаат на задачите на е-управувањето.

- 20. Според Henderson (Хендерсон) и Venkatraman, која е причината за минималното зголемување на вкупната продуктивност во економијата како резултат на долгогодишните инвестиции во ИТ?
  - -неусогласеноста на бизнис и ИТ стратегиите во рамките на претпријатието.
- 21. Која е главната придобивка за примената на ИКТ во организациите од моделот на Henderson (Хендерсон) и Venkatraman?
  - интегрирање на ИТ функцијата во стратегијата на институциите и искористување на моќта на ИТ за развој на институциите и на услугите кои тие ги нудат; Инвестициите во ИТ
- 22. Кои се навистина стоки за широка потрошувачка од област на ИТ, коишто не им овозможуваат стратегиска предност на организациите што ги користат? -Стоки за широка потрошувачка од областа на ИТ претставуваат дигиталните информации кои се пренесуваат меѓу претпријатијата исто како стоките што се пренесуваат од железница или како што електричните кабли пренесуваат струја. Тие се дел од општата инфраструктура и затоа има минимална заштеда на трошоци од претпријатијата.
  - Персонални компјутери; Текст Процесори, Алатки за проект менаџмент, е-пошта, интернет пристап, сигурна интернет базирана размена на податоци, hi-power computer, обработка и компресија на графики, компјутеризирано сметководство, billing и чување записи
- 23. Кои се критиките на стојалиштето на Nicholas Carr?
  - -компјутерскиот софтвер е "универзална алатка", медиум без материјални ограничувања, кој е многу поблиску до биологијата отколку до железниците и електричната енергија; Податоците кој тој ги дава за инвестициите во ИТ и профитот на претпријатието се агрегатни и не објаснуваат ништо
- 24. Инструменталниот аспект нуди:
  - (Однос меѓу практиката која ја пропишува теоријата на стеикхолдери и успехот на претпријатието и инструменталните) алатки кои можат да го потпомогнат процесот на анализа на ситуацијата и на дизајн на стратегијата.
- 25. Дескриптивниот аспект нуди:
  - -теориски модели кои можат да се користат за да се анализира ситуацијата со стеикхолдерите
- 26. Кои се симетрични стратегии, т.е. паралелни за усогласување кај моделот на Henderson (Хендерсон) и Venkatraman, кај кој ИТ стратегијата е двигател?
  - -Конкурентски потенцијал, Ниво на услуга, (трансф. На техн?).
- 27. Фази на развој на ИС и ИТ во организациите, подредени во хронолошки редослед:
  - Процесирање на податоци
  - -МИС
  - -Стратешки ИС

- 28. Типични функции во користењето на компјутерите во првата фаза на развој на ИС и ИТ се:
  - -Мониторирање (управување со трансакции и контрола)
  - Исклучоци (exceptions) тригерирано известување и/или акција.
  - -? Batch процесирање (извршување на серија на програми на компјутерот без човечка интеракција
- 29. Кои се областите на примена на е-управување?
  - е-инфраструктура, е-влада, е-бизнис, е-здравство, е-образование, е-партиципација
- 30. Што е е-партиципација?
  - Екстензија и транформација на партиципацијата во општествените демократски и консултативни процеси, со помош на информациските и комуникациските технологии

поважни поими: е-демократија, е-управување, е-пристапност, е-активизам, е-кампања, е-заедница, е-консултации, е-одлучување, е-дијалог, е-инклузија, е-петиција, е-политика, е-анкети, е-гласање

- 31. Кои се најпознати ИКТ проекти во Естонија?
  - Skype компанијата, Регио -провајдер на разновидни GIS и GPS решенија за мобилно географско позиционирање, Mobi Solutions -провајдер на разновидни апликации за мобилни уреди итн.
  - Електронска лична карта, е-даноци, е-апликации за мобилен телефон (мпаркинг, мбилет за јавен превоз, м-банкарство), е-избори, е-банкарство, е-билет за јавен превоз, е-регистрација на бизнис, е-училиште
  - -Државни ИТ буџети; ИТ легислатива; Координација на ИТ проектите; ИТ ревизии; Стандардизација; Процедури за набавки од областа на ИТ; Меѓународна соработка од областа на информациските системи во јавниот сектор
- 32. Што е Дигиталната агенда на Европа?

Стратегијата на ЕУ за ИКТ за периодот 2010-2020г. (има за цел да направи рестарт на европската економија (to reboot Europe's economy) и да им помогне на граѓаните и на бизнисите во ЕУ да извлечат максимум од дигиталните технологии.)

- 33. Како креираат база на таленти четирите тигри држави коишто својот раст во голема мера го должат на примената на информациската технологија?
  - **Сингапур:** Бизнис професионалци: работна сила која зборува англиски и е космополитска. Олеснувачки имиграциони политики за професионалците. Соработка со светски универзитети.
  - **Индија:** теориски инженери: високо образовани работници во научни области кои зборуваат англиски. Образовен систем кој ја следи динамиката на научните области. **Ирска:** Млади ИТ професионалци: Олеснителни имиграциони политики. Образовниот систем се приспособува на ИТ индустријата и интернационалното образование. **Финска:**

Инженери практичари: Силна образовна основа во инженерството и компјутерските науки. Соработка меѓу индустријата и владата за зголемување на бројот на високо образовани ИТ стручњаци.

- 34. Кои се придобивки од е-образование?
  - развивање вештини и компетенции, корисност на програмите (менаџмент на време, стратегиско размислување, ориентација во простор и др.), достапност, квалитет, дополнителни придобивки (компјутерска писменост, пребарување на интернет), поддржување други стилови на учење, приспособено темпо на учење, помалку чинење, намалено просечното време за совладување на материјата, намалени трошоци за патување, мемориран напредокот на секој корисник од страна на компјутерот
- 35. Кои се 3те цели на Стратегијата за развој на Европската Унија Европа 2020?
  - *Паметна, одржлива и инклузивна економија*
  - Стимулирање на иновациите преку инвестиции во истражување и развој развој и примена на ИКТ преку поттикнување на индустриската примена на ИКТ
  - Единствен европски информациски простор унапредување на широкиот европски информациски простор без граници со отворени и стабилни пазари за електронски комуникациски услуги и за растечка индустрија на дигитални услуги
  - Создавање на отворено, транспарентно и инклузивно европско информациско општество базирано на знаење во 2010, кое е достапно каде било и за секого во Европа
- 36. Што е зрелост на е-управување?

Демонстрирано однесување, реализиран прогрес, наспроти вкупниот потенцијал со кој располага земјата за е-Управување

- 37. Кој е најголем корисник на услугите на е-влада во Р.Македонија: граѓаните, бизнисите или институциите од јавниот сектор?
  - Институциите од јавниот сектор (потоа претпријатијата од приватниот сектор, а процентот на граѓаните е најнизок)
- 38. Дали е широко раширено користењето на интернет за е-набавки и е-продажба во Р. Македонија?

Не, тоа е многу мал, едноцифрен процент кај сите сектори

- 39. Дали е развиен пазарот на широкопојасниот интернет за е-набавки и е-продажба во Р.Македонија?
  - Да, речиси сите домаќинства и претпријатија користат широкопојасен интернет
- 40. Дали застапеноста на компјутерите, интернетот и ИКТ инфраструктурата во Р. Македонија е на задоволително ниво?
  - Општата слика е релативно добра (68,3% од домаќинствата имаат пристап на интернет солиден процент, и речиси сите имаат широкопојасен интернет одлично)

- 41. Дали е-услугите во Р.Македонија се на ниво на е-услугите во ЕУ?
  - Не, значително заостануваат зад европските стандарди
- 42. Кои се најпознати проекти на е-Влада во Р.Македонија? Проектот Систем за управување со документи во сите министерства, Е-катастар, Компјутер за секој ученик, порталот е-учебници, порталот електронска трговија

Е-влада прашања од учебник (Втор Колоквиум)

Прашања – Глава 3

- 1. Зошто теоријата на стеикхолдери од областа на општиот менаџмент е погодна за адаптација кон областа на е-Управување?
  - Може да обезбеди филтер за препознавање на различните конфликтни интереси и потреби на оние кои влијаат или се под влијание на е-управувањето и алатки и техники за менаџерите да можат да ги анализираат и да одговорат на тие интереси и потреби
- 2. Според Henderson и Venkatraman, која е причината за минималното зголемување на вкупната продуктивност во економијата како резултат на долгогодишните инвестиии во ИТ?
  - неусогласеноста на бизнис и ИТ стратегиите во рамките на претпријатието
- 3. Која е главната придобвика за применетата на ИКТ во организациите од моделот на Henderson и Venkatraman?
  - интегрирање на ИТ функцијата во стратегијата на институциите и искористување на моќта на ИТ за развој на институциите и на услугите кои тие ги нудат; Инвестициите во ИТ
- 4. Што тврди Nicolas Carr во неговиот текст 'IT doesn't matter'?
  - информациската технологија зачудувачки слично ги следи обрасците на претходните инфраструктурни технологии како железницата и електричната енергија и дека принципите на ИТ менаџментот треба да се менуваат
- 5. Кои се навистина стоки за широка потрошувачка од областа на ИТ, коишто не им овозможуваат стратегиска предност на организациите што ги користат? -Стоки за широка потрошувачка од областа на ИТ претставуваат дигиталните информации кои се пренесуваат меѓу претпријатијата исто како стоките што се пренесуваат од

железница или како што електричните кабли пренесуваат струја. Тие се дел од општата инфраструктура и затоа има минимална заштеда на трошоци од претпријатијата.

6. Кои се критиките на стојалиштето на Nicolas Carr?

-компјутерскиот софтвер е "универзална алатка", медиум без материјални ограничувања, кој е многу поблиску до биологијата отколку до железниците и електричната енергија;

Податоците кој тој ги дава за инвестициите во ИТ и профитот на претпријатието се агрегатни и не објаснуваат ништо

Прашања – Глава 4

1. Кои се областите на примена на е-управување?

- е-инфраструктура, е-влада, е-бизнис, е-здравство, е-образование, епартиципација

2. Што е национална информациска инфраструктура?

- национална информациска инфраструктура се однесува на националната "мрежа над мрежите" и ги вклучува постоечките и идните јавни и приватни, интерактивни, широкопојасни и теснопојасни високобрзински мрежи

3. Што значи универзален пристап?

- обезбедување на телекомуникациски услуги кои дозволуваат пристап до дефинирана минимална услуга со специфициран квалитет на сите корисници каде било и во согласност со условите на државата по прифатлива цена

4. Што е телемедицина?

- Разни видови интеракција меѓу лекарот и пациентот каде што пациентот не стапува во физички контакт со лекарот туку прегледот или лекувањето се одвива далечински

5. Што е е-партиципација?

- Екстензија и транформација на партиципацијата во општествените демократски и консултативни процеси, со помош на информациските и комуникациските технологии

6. Што опфаќа проектот Tiger's Leap во Естонија?

- Воведување на интернет во сите основни училишта и да се подобрат ИТ вештините на наставниците

7. Кои се најпознати ИКТ проекти во Естонија?

- Skype компанијата, Регио -провајдер на разновидни GIS и GPS решенија за мобилно географско позиционирање, Mobi Solutions -провајдер на разновидни апликации за мобилни уреди итн.
- Електронска лична карта, е-даноци, е-апликации за мобилен телефон (мпаркинг, м-билет за јавен превоз, м-банкарство), е-избори, е-банкарство, ебилет за кавен превоз, е-регистрација на бизнис, е-училиште

8. Што е Дигиталната агенда на Европа?

- Стратегијата на ЕУ за ИКТ за периодот 2010-2020г.

9. Како креираат база на таленти четирите тигри – држави коишто својот раст во голема мера го должат на примената на информациската технологија?

- *Сингапур:* Бизнис професионалци: работна сила која зборува англиски и е космополитска. Олеснувачки имиграциони политики за професионалците. Соработка со светски универзитети.
- **Индија:** теориски инжинери: високо образовани работници во научни области кои зборуваат англиски. Образовен систем кој ја следи динамиката на научните области.
- *Ирска:* Млади ИТ професионалци: Олеснителни имиграциони политики. Образовниот систе се приспособува на ИТ индустријата и интернационалното образование.
- **Финска:** Инженери практичари: Силна образовна основа во инженерството икомпјутерските науки. Соработка меѓу индустријата и владата за зголемување на бројот на високо обрзовани ИТ стручњаци.

10. Од што се состои степенот на подготвеност на една држава за е-Бизнис?

 технолошка инфраструктура, пристап до информациските и комуникациските услуги од кое било место, поволни практики на владата и подготвеност на дел од организациите да ги редизајнираат бизнис процесите за да ги искористат можностите кои ги нуди е-бизнисот

11. Кои се придобивки од е-образование?

- развивање вештини и компетенции, корисност на програмите, достапност, квалитет, дополнителни придобивки, поддржување други стилови на учење, приспособено темпо на учење, помалку чинење, намалено просечното време за совладување на материјата, намалени трошоци за патување, мемориран напредокот на секој корисник од страна на компјутерот

12. Кои се поважни поими од областа на е-партиципација?

- е-демократија, е-управување, е-пристапност, е-активизам, е-кампања, езаедница, е-консултации, е-одлучување, е-дијалог, е-инклузија, е-петиција, еполитика, е-анкети, е-гласање

13. Кои се 3те цели на Стратегијата за развој на Европската Унија Европа 2020?

- *Паметна, одржлива и инклузивна економија*
- Стимулирање на иновациите преку инвестиции во истражување и развој развој и примена на ИКТ преку поттикнување на индустриската примена на ИКТ
- Единствен европски информациски простор унапредување на широкиот европски информациски простор без граници со отворени и стабилни пазари за електронски комуникациски услуги и за растечка индустрија на дигитални услуги
- Создавање на отворено, транспаренттнои и инклузивно европско информациско општество базирано на знаење во 2010, кое е достапно каде било и за секого во Европа
- 14. Кои се 4рите тигри држави кои со својот раст во голема мера го должат на примената на инофрмациската технологија, и што е нивната главна дејност во ИКТ?
  - *Сингапур*-Азиски е-трговец, *Индија*-Аутсорсинг тигар, *Ирска*-ИТ извозник, *Финска*-Иноватор на мобилни уреди

15. Што е зрелост на е-управување?

- Демонстрирано однесување, реализиран прогрес, наспроти вкупниот потенцијал со кој располага земјата за е-Управување

Прашања – Глава 5

- 1. Кој е најголем корисник на услугите на е-влада во Р.Македонија: граѓаните, бизнисите или институциите од јавниот сектор?
  - Институциите од јавниот сектор
- 2. Дали е широко раширено користењето на интернет за е-набавки и е-продажба во Р. Македонија?
  - Не, тоа е многу мал, едноцифрен процент кај сите сектори
- 3. Дали е развиен пазарот на широкопојасниот интернет за е-набавки и е-продажба во Р.Македонија?
  - Да, речиси сите домаќинства и претпријатија користат широкопојасен интернет
- 4. Дали застапеноста на компјутерите, интернетот и ИКТ инфраструктурата во Р.

Македонија е на задоволително ниво?

- Општата слика е релативно добра
- **5. Дали е-услугите во Р.Македонија се на ниво на е-услугите во ЕУ?** Не, заостануваат зад европските стандарди
- 6. Кои се најпознати проекти на е-Влада во Р.Македонија?
  - Проектот Систем за управување со документи во сите министерства, Е-катастар, Компјутер за секој ученик, порталот е-учебници, порталот електронска трговија
- 7. Кои услуги на е-Влада во Македонија припаѓаат во погорните фази на развој на еВлада и нудат двонасочна комуникација?
  - Мој термин, iKnow, e-регистрација на фирми, e-демократија, административна такса, e-дневник
- 8. Кои се директните и индиректните начини на кои може државата да влијае врз дифузијата на технологијата?
  - регулација и легислатива, економски поттик, дифузија на знаење и организациски менаџмент
- 9. Кои се најважни фактори од социолошки аспект за дифузија на информациската технологија во државата според Liu и San?
- Политичка стабилност и отсуство на насилство, урбанизација, писменост, популарност на телевизијата, користење на англискиот јазик, чинење на интернет пристап, отвореност, почетно ниво на интернет пенетрација

Od ucebnik

- 1. Кои се фазите на развој на информациските системи и информациската технологија во организациите?
- -Процесирање на податоци ПП, Менаџмент на информациски системи МИС, Стратегиски информациски системи СИС
- 20. Кои се типични функции во користењето на информациската технологија во фазата на процесирање на податоци?
  - -мониторирање управување со трансакции и кнотрола
  - -исклучоци тригерирано известување и/или акција
- 21. Која е разликата меѓу стратегиските информациски системи и информациските системи од претходните две фази?
  - -Суштински не се разликуваат, разликата е во целите.
- 22. Која е примарната цел за употреба на информациската технологија во секоја од трите фази на развој на ИС и ИТ во организациите? -ПП- автоматизација на бизнис процесите

- -МИС-зголемување на ефективноста на менаџментот со задоволување на на барањата за информации за донесување на одлуки
- -СИС-подобрување на конкурентноста со менување на природата или начинот на водење на бизнисот- пазарот и пазарната логика се во центарот на вниманието и имаат повратна спрега кон мис и пп.
- 23. Што е јавен сектор?
  - -Јавен сектор е дел од државата кој се занимава со испорака на стоки и услуги од и за власта било да е национална, регионална или локална.
  - Опфаќа вршење на услуги од јавен интерес како и субјектите кои ги вршат тие услуги. Економска деф: во јавниот сектор спаѓаат сите субјекти чиј основач или мнозински сопственик е државата или локалната самоуправа.
  - -го сочинуваат: државната администрација на централната власт (државна администрација во потесно значење), администрацијата на локалната власт и претпријатијата чиј мнозински сопственик е државата.
- 24. Кои субјекти го сочинуваат јавниот сектор?
  - -државната администрација на централната власт, администрацијата на локалната власт и претпријатијата чиј мнозински сопственик е државата.
- 25. Кои се трите докажани разлики во меѓу организациите од јавниот и приватниот сектор? Во јавните организации има повеќе бирократија, менаџерите се помалку материјалисти, послаба организациска посветеност.
- 26. По што се разликува концепцијата на е-управување од главните шест концепции на управување со јавниот сектор според Rhodes?
  - Според Rhodes, мрежите се само-организирачки, тие се автономни и самоуправувачки, тие се опираат на управувањето од страна на државата, развиваат свои политики и го обликуваат своето окружување.
- 27. Кои се трите начини на коишто информациската и комуникациската технологија може да влијае врз процесите на управување? -Техничка, Поддржувачка и иновативна улога.
- 28. Кои се главните автори кои ги анализираат фазите на развој на е-влада и е-управување, во колку нивоа ги сместуваат фазите и како тие се нарекуваат? -Gartner (информација, интеракција,трансакција,трансформација)
  - -Ernst & Young(online присуство, еднонасочна интеракција, двонасочна интеракција, трансакции)
  - -Layne & Lee(каталогизација, трансакција, вертикална интеграција, хоризонтална интеграција)
  - -светска банка(Селење онлајн, интеграција на канали,процеси, услуги)
  - -АБМ(е-основање,е-услуги,е-бизнис,е-соработка) -Palvia & Sharma три фази.

- 29. Која е четвртата фаза на развој на е-влада и е-управување и во кои земји е достигната? трансформација (Сан Франциско, Филаделфија...)
- 30. Колку основни е-услуги се дефинирани од ЕУ и колку од нив се однесуваат на граѓаните, а колку на бизнисите?
  - -20(8 на бизнисите и 12 на граѓаните)
- 31. Кои се ризиците што произлегуваат од е-Влада?
  - -Хипернабљудување, трошоци, непристапност(диспаритет) кон компјутерите, сајбер напади, лажно чувство на транспарентност и отчетност.
- 32. Што е дигитален јаз или дигитална нееднаквост?
  - -Проблем поради нерамноправната распределба на пристап кон услуги за различни групи граѓани. Јаз меѓу поединците, домаќинствата, бизнисите и географските области на различни социо-економски нивоа со оглед на нивните можности за пристап кон инофрмациските и комуникациските технологии и нивната употреба на интернет за широк спектар на активности
- 33. Кои се најважните теориски модели кои ја обработуваат областа на е-управување?
  -Моделот на Chadwick & May, Моделот на 4 фази на Layne & Lee, Стратегиска рамка на Richard Watson & Bryan Mundy за е-демократија, адаптацијата на Flak & Rose на теоријата на стеикхолдери, моделот на Henderson & Venkatraman
- 34. Како се нарекуваат фазите на развој на е-управување кај моделот на Layne и Lee?
  -Каталогизација, Трансакција, Вертикална интеграција, Хоризонтална интеграција.
- 35. Зошто вертикалната интеграција претходи на хоризонталната интеграција кај моделот на Layne и Lee?
  - -Поедноставна и прва во развојниот пат од овие две интеграции е вертикалната интеграција. Разликата меѓу една функција а повеќе нивоа на власт (локална, државна и федерална) е многу помала отколку разликата меѓу повеќе функции иако тие се на исто ниво на власт.
- 36. Кои се трите фази на развој на е-Управувањето според стратегиската рамка на Watson и Mundi за е-Демократија?
  - -Иницијација, Инфузија, Приспособување кон корисниците.
- 37. Зошто теоријата на стеикхолдери од областа на општиот менаџмент е погодна за адаптација кон областа на е-Управување?
  - -затоа што веќе е адаптирана на политичката арена во Британија и САД и заради : Тоа што владата може да се концептуализира како менаџмент на односи и интереси на општествените стеикхолдери, како применета област е-управување го задржува прктичниот фокус врз менаџирање на успешни технолошки иновации во комплексна средина на стеикхолдери, власта се соочува со зголемени барања да управува со државата како со бизнис.

- Може да обезбеди филтер за препознавање на различните конфликтни интереси и потреби на оние кои влијаат или се под влијание на е-управувањето и алатки и техники за менаџерите да можат да ги анализираат и да одговорат на тие интереси и потреби правила што се таму лесно може да се адаптираат кон правилата на менаџмент со еуправување. Бидејќи теоријата на стеикхолдери може да даде препораки за однесување, структури и практики и причинско-последичните односи таа може да даде теоретски основи за алатки и техники кои помагаат на задачите на е-управувањето.
- 34. Според Henderson (Хендерсон) и Venkatraman, која е причината за минималното зголемување на вкупната продуктивност во економијата како резултат на долгогодишните инвестиции во ИТ?
  - -неусогласеноста на бизнис и ИТ стратегиите во рамките на претпријатието.
- 35. Која е главната придобивка за примената на ИКТ во организациите од моделот на Henderson (Хендерсон) и Venkatraman?
  - интегрирање на ИТ функцијата во стратегијата на институциите и искористување на моќта на ИТ за развој на институциите и на услугите кои тие ги нудат; Инвестициите во ИТ
- 36. Кои се навистина стоки за широка потрошувачка од област на ИТ, коишто не им овозможуваат стратегиска предност на организациите што ги користат? -Стоки за широка потрошувачка од областа на ИТ претставуваат дигиталните информации кои се пренесуваат меѓу претпријатијата исто како стоките што се пренесуваат од железница или како што електричните кабли пренесуваат струја. Тие се дел од општата инфраструктура и затоа има минимална заштеда на трошоци од претпријатијата.
  - Персонални компјутери; Текст Процесори, Алатки за проект менаџмент, е-пошта, интернет пристап, сигурна интернет базирана размена на податоци, hi-power computer, обработка и компресија на графики, компјутеризирано сметководство, billing и чување записи
- 37. Кои се критиките на стојалиштето на Nicholas Carr?
  - -компјутерскиот софтвер е "универзална алатка", медиум без материјални ограничувања, кој е многу поблиску до биологијата отколку до железниците и електричната енергија; Податоците кој тој ги дава за инвестициите во ИТ и профитот на претпријатието се агрегатни и не објаснуваат ништо
- 38. Инструменталниот аспект нуди:

(Однос меѓу практиката која ја пропишува теоријата на стеикхолдери и успехот на претпријатието и инструменталните) алатки кои можат да го потпомогнат процесот на анализа на ситуацијата и на дизајн на стратегијата.

- 39. Дескриптивниот аспект нуди:
  - -теориски модели кои можат да се користат за да се анализира ситуацијата со стеикхолдерите

- 40. Кои се симетрични стратегии, т.е. паралелни за усогласување кај моделот на Henderson (Хендерсон) и Venkatraman, кај кој ИТ стратегијата е двигател?
  - -Конкурентски потенцијал, Ниво на услуга, (трансф. На техн?).
- 41. Фази на развој на ИС и ИТ во организациите, подредени во хронолошки редослед:
  - Процесирање на податоци
  - -МИС
  - -Стратешки ИС
- 42. Типични функции во користењето на компјутерите во првата фаза на развој на ИС и ИТ се:
  - -Мониторирање (управување со трансакции и контрола)
  - Исклучоци (exceptions) тригерирано известување и/или акција.
  - -? Batch процесирање (извршување на серија на програми на компјутерот без човечка интеракција
- 43. Кои се областите на примена на е-управување?
  - е-инфраструктура, е-влада, е-бизнис, е-здравство, е-образование, е-партиципација
- 44. Што е е-партиципација?
  - Екстензија и транформација на партиципацијата во општествените демократски и консултативни процеси, со помош на информациските и комуникациските технологии

поважни поими: е-демократија, е-управување, е-пристапност, е-активизам, е-кампања, е-заедница, е-консултации, е-одлучување, е-дијалог, е-инклузија, е-петиција, е-политика, е-анкети, е-гласање

- 45. Кои се најпознати ИКТ проекти во Естонија?
  - Skype компанијата, Регио -провајдер на разновидни GIS и GPS решенија за мобилно географско позиционирање, Mobi Solutions -провајдер на разновидни апликации за мобилни уреди итн.
  - Електронска лична карта, е-даноци, е-апликации за мобилен телефон (мпаркинг, мбилет за јавен превоз, м-банкарство), е-избори, е-банкарство, е-билет за јавен превоз, е-регистрација на бизнис, е-училиште
  - -Државни ИТ буџети; ИТ легислатива; Координација на ИТ проектите; ИТ ревизии; Стандардизација; Процедури за набавки од областа на ИТ; Меѓународна соработка од областа на информациските системи во јавниот сектор
- 46. Што е Дигиталната агенда на Европа?

Стратегијата на ЕУ за ИКТ за периодот 2010-2020г. (има за цел да направи рестарт на европската економија (to reboot Europe's economy) и да им помогне на граѓаните и на бизнисите во ЕУ да извлечат максимум од дигиталните технологии.)

- 47. Како креираат база на таленти четирите тигри држави коишто својот раст во голема мера го должат на примената на информациската технологија?
  - **Сингапур:** Бизнис професионалци: работна сила која зборува англиски и е космополитска. Олеснувачки имиграциони политики за професионалците. Соработка со светски универзитети.
  - **Индија:** теориски инженери: високо образовани работници во научни области кои зборуваат англиски. Образовен систем кој ја следи динамиката на научните области. **Ирска:** Млади ИТ професионалци: Олеснителни имиграциони политики. Образовниот систем се приспособува на ИТ индустријата и интернационалното образование. **Финска:** Инженери практичари: Силна образовна основа во инженерството и компјутерските науки. Соработка меѓу индустријата и владата за зголемување на бројот на високо образовани ИТ стручњаци.
- 43. Кои се придобивки од е-образование?
  - развивање вештини и компетенции, корисност на програмите (менаџмент на време, стратегиско размислување, ориентација во простор и др.), достапност, квалитет, дополнителни придобивки (компјутерска писменост, пребарување на интернет), поддржување други стилови на учење, приспособено темпо на учење, помалку чинење, намалено просечното време за совладување на материјата, намалени трошоци за патување, мемориран напредокот на секој корисник од страна на компјутерот
- 44. Кои се 3те цели на Стратегијата за развој на Европската Унија Европа 2020?
  - *Памет
  - на, одржлива и инклузивна економија*
  - Стимулирање на иновациите преку инвестиции во истражување и развој развој и примена на ИКТ преку поттикнување на индустриската примена на ИКТ
  - Единствен европски информациски простор унапредување на широкиот европски информациски простор без граници со отворени и стабилни пазари за електронски комуникациски услуги и за растечка индустрија на дигитални услуги
  - Создавање на отворено, транспарентно и инклузивно европско информациско општество базирано на знаење во 2010, кое е достапно каде било и за секого во Европа
- 45. Што е зрелост на е-управување?

Демонстрирано однесување, реализиран прогрес, наспроти вкупниот потенцијал со кој располага земјата за е-Управување

- 46. Кој е најголем корисник на услугите на е-влада во Р.Македонија: граѓаните, бизнисите или институциите од јавниот сектор?
  - Институциите од јавниот сектор (потоа претпријатијата од приватниот сектор, а процентот на граѓаните е најнизок)
- 47. Дали е широко раширено користењето на интернет за е-набавки и е-продажба во Р. Македонија?

Не, тоа е многу мал, едноцифрен процент кај сите сектори

- 48. Дали е развиен пазарот на широкопојасниот интернет за е-набавки и е-продажба во Р.Македонија?
  - Да, речиси сите домаќинства и претпријатија користат широкопојасен интернет
- 49. Дали застапеноста на компјутерите, интернетот и ИКТ инфраструктурата во Р. Македонија е на задоволително ниво?
  - Општата слика е релативно добра (68,3% од домаќинствата имаат пристап на интернет солиден процент, и речиси сите имаат широкопојасен интернет одлично)
- 50. Дали е-услугите во Р.Македонија се на ниво на е-услугите во ЕУ?
  - Не, значително заостануваат зад европските стандарди
- 51. Кои се најпознати проекти на е-Влада во Р.Македонија? Проектот Систем за управување со документи во сите министерства, Е-катастар, Компјутер за секој ученик, порталот е-учебници, порталот електронска трговија
- 52. Кои услуги на е-Влада во Македонија припаѓаат во погорните фази на развој на е-Влада и нудат двонасочна комуникација?

  Мој тормин јуром е потистрација на фирми о помунатија заминистративна такса, о

Мој термин, iKnow, е-регистрација на фирми, е-демократија, административна такса, едневник

- 53. Кои се директните и индиректните начини на кои може државата да влијае врз дифузијата на технологијата?
  - регулација и легислатива, економски поттик, дифузија на знаење и организациски менаџмент
- 54. Кои се најважни фактори од социолошки аспект за дифузија на информациската технологија во државата според Liu и San?
  - Политичка стабилност и отсуство на насилство, урбанизација, писменост, популарност на телевизијата, користење на англискиот јазик, чинење на интернет пристап, отвореност, почетно ниво на интернет пенетрација (како мерка за проценка со која динамика ќе се развива понатаму дифузијата. Кај оние земји кај кои почетното ниво е високо, не може да се очекува дифузија да продолжи со исто темпо)
- 1. Според која концепција на управување за време на администрацијата на Клинтон(19922000) потпретседателот Ал Гор ги реформираше федералните агенции во Сад? -Нов јавен менаџмент
- 2. Колку основни е-Услуги се дефинирани од Европската Унија коишто се однесуваат на бизнисите? -8 (осум)
- 3. Колку основни е-Услуги се дефинирани од Европската Унија коишто се однесуваат на граѓаните?
  - 12(дванаесет)

- 4. Организациите од јавниот сектор се финансираат од **даноци**, а оние од приватниот сектор од **клиентите**.
- 5. Информациски систем претставува систем од луѓе, податоци и активности кои ги процесираат податоциите и информациите во една организација, вклучувајќи ги мануелните и автоматските процеси. **True**/False
- 6. Информациска технологија претставува систем од луѓе, податоци и активности кои ги процесираат податоциите и информациите во една организација, вклучувајќи ги мануелните и автоматските процеси. True/ False
- 7. Типични функции во користењето на компјутерите во втората фаза на развој на информациските системи и технологија се: ?
  - -Прашалник-флексибилен пристап до податоците и информациите инициран од барање на корисникот
  - -Анализа-поддршка на одлучувањето, со флексибилно процесирање на податоци и на информации
- 8. Јавниот сектор наспроти приватниот, опфаќа:
  - -сите субјекти чиј основач или мнозински сопственик е државата или локалната самоуправа
  - -администрација на локалната власт
  - -државна администрација на централна власт
  - -претпријатија чиј мнозински сопственик е државата
  - -вршење дејности од јавен интерес како и субјектите кои ги вршат тие дејности
- 9. Кои се главните концепции на управување во јавниот сектор според Rhodes?
  - -Минимална држава
  - -Корпоративно управување
  - -Нов јавен менаџмент
  - -Добро управување
  - -Социо-кибернетски систем
  - -Само-организирачки мрежи
- 10. Кои се трите начини на кои владите можат да се справат со дефицитот во буџетот според Osborne и Gaebler?
  - -Да се прекинат јавните проекти, да се зголемат даноците, да се работи подобро, а тоа да чини помалку
- 11. Кои се четирите фактори коишто придонесуваат за зголемување на дигиталниот јаз?
  - -Локални информациски бариери
  - -Бариерите на писменост
  - -Јазичните бариери
  - -Бариери на културната различност
- 12. Примарната цел на информациските системи од првата фаза на развој е?
  - -Автоматизирање на процесите
- 13. Главните ограничувања на јавните организации потекнуваат од <u>политичкиот систем</u>, а на приватните организации од <u>пазарот</u>.
- 14. Колку основни е-услуги се дефинирани од Европската Унија? -20 (дваесет)
- 15. Од што потекнува нестабилноста во јавните организации?

- -Од изборните циклуси и честото менување на политики
- 16. Кои од тврдењата за разликите меѓу јавниот и приватниот сектор се докажани во трудот на Boyne?
  - во јавните организации има повеќе бирократија -Менаџерите се помалку материјалисти -помала посветеност кон организацијата.
- 17. Кои се трите модели на интеракција меѓу јавната администрација и граѓаните од аспект на информациските системи од Chadwick и May?
  - -Менаџерскиот модел
  - -Консултативниот модел
  - -Партиципативниот модел
- 18. Во јавните организации има повеќе бирократија отколку во приватните компании? **True**/False
- 19. Кои се категориите на практикување на е-Влада?
  - -Влада кон влада (G2G)
  - -Влада кон бизнис(G2B)
  - -Влада кон граѓаните или влада кон потрошувачите(G2C)
- 20. Кои се трите начини на коишто информациската и комуникациската технологијс може да влијае врз процесите на управување?
  - -Техничка улога
  - -Поддржувачка улога
  - -Иновативна улога
- 21. Кои се форми на соработка меѓу јавниот и приватниот сектор?
  - -делумен аутсорсинг
  - -комплетен аутсорсинг
  - -јавно-приватно партнерство
- 22. Allison за разликите меѓу јавниот и приватниот сектор тврди дека јавните и приватните организации се фундаментално **слични** во сите неважни аспекти.
- 23. За да имаме добар _стратегиски_ информациски систем, неопходно е да имаме одличен процесирачки информациски систем и менаџмент информациски систем.
- 24. Red Tape- "црвена лента" означува патолошка опседнатост со _процедурата и правилата_ за сметка на резултатите.

Други прашања

- Кај телемедицината, прегледот и лекувањето се одвива ______.
  - Далечински, на кој било технолошки начин
- 2. Здравствени информациони системи се:
  - Софтверски решенија кои ја покриваат работата на една здравствена организација (закажување напрегледи, менаџмент на податоци за пациентите, менаџмент на податоци за пациентите, менаџмент на процесите на работа и на други придружни административни работи во една здравствена организација)

1. Ha	(првата / втората / третата/ четвртата / петтата / шестата)
фаза на ра	звој на е-Влада и е-Управување изворите и даваат различни имиња:
трансакција	а, двонасочна интеракција, вертикална интеграција, интеграција на процесите
или е-Бизн	ис. ТРЕТА
2. Спарете	ги следниве парови врз основа на тоа како се мерат достигнувањата на
различните	е организации
Јавни проф	ритни - одржливо обезбедување на услуги
Приватни п	профитни - исполнување на мисијата
Јавни непр	офитни - политичка ефикасност и исполнување на политичката мисија
Приватни н	непрофитни - финансиска профитабилност и ефикасност
3. Co	(земјите во развој / земјите од регионот / развиените земји / земјите од
Европа) на	јчесто се занимаваат големите светски организации како Светска Банка или
Обединети	те Нации. земјите во развој
4. Kaj	(квантитативниот / консултативниот / квалитативниот /
парципатив	вниот / менаџерскиот) модел на интеракција меѓу јавната администрација и
граѓаните с	од аспект на информациските системи од Chadwick и May, карактеристично е
што има ог	раничен третман на граѓаните како клиенти, а не како директни учесници во
демократиј	ата и гласачи. Тоа е индицирано и од самата употреба на терминот клиент во
описот на м	иенаџерската перспектива, во која е даден акцент на подобрување во
испораката	а на услугите од владата кон граѓаните, а се игнорираат новите демократски
можности к	кои ги нудат овие технологии. МЕНАЏЕРСКИ
5 и	_ се однесува на националната "мрежа над мрежите", и ги вклучува постоечките

идните јавни и приватни, интерактивни, широкопојасни и теснопојасни, високообразовни мрежи. Таа ги вклучува сателитските, земските и бежичните комуникациски системи кои испорачуваат содржини во домовите, бизнисите и другите приватни и јавни институции.

b. Националната информациска инфраструктура OBA E

8. Промената од владеење кон управување (from governing to governance) ја овозможи

појавата на:

а. Само-организирачки мрежи ОВА Е

10. _____ според најшироко прифатената дефиниција на OECD се однесува на јазот меѓу поединците, домаќинствата, бизнисите и географските области на различни социо-економски нивоа со оглед на нивните можности за пристап кон информациските и комуникациските технологии и нивната употреба на Интернет за широк спектар на активности. ДИГИТАЛЕН ЈАЗ

- 13. Andrew Chadwick и Christopher May врз основа на пионерскиот труд на Kenneth Laudon "Комуникациската технологија и демократска партиципација", ги класифицираат видовите на интеракција меѓу граѓаните и државата во следниве групи:
- d. Партиципативен модел
- f. Консултативен модел
- д. Менаџерски модел

14. Меѓународната телекомуникациска унија го дефинира пристап како обезбедување
на телекомуникациски услуги кои дозволуваат пристап до дефинирана минимална услуга
со специфициран квалитет на сите корисници каде било, и во согласност условите во
државата, по прифатлива цена. Поимот за пристап исто така вклучува и услуга кон
хендикепираните корисници.
b. Универзалниот
15. Естонија е рангирана како втора, по, во ЕУ во однос на целосно имплементирани
електронски услуги, според истражувањето на Capgemini.
g. Австрија
16. Естонија, за помалку од години, стана една од водечките земји во Источна Европа.
f. 20
17. Wiseman најдобро ги опишал релациите помеѓу трите фази и портфолио на апликации и
целите на апликациите на следниот начин:
Добрите менаџмент информациски системи се потпираат на добри
оперативни системи за процесирање на податоци за прецизна, навремена
информација.
Добрите стратегиски информациски системи се потпираат на добри системи за
процесирање на податоци и на менаџмент информациски системи за соодветно
добивање на информации или соодветно процесирање на информациите.

19. Јавната администрација, како еден од главните чинители во јавниот сектор не се промени
многу од аспект на:
а. вертикален тек на информации
d. строга поделба на трудот
е. ригидни практики
20. Преку (B2C / B2G / G2B / B2E / G2G / G2C / G2E / E2B) вработените имаат пристап
до информациите поврзани со нивните плати, правилниците за плати, програмите и
политиките за бенефиции, можностите за обуки и за семинари и законите поврзани со
човековите права. G2E
22. Покрај основните 20 е-услуги, во 2008 во Естонија имало над услуги од е-влада за граѓаните и компаниите.
c. 800
23 системот во Данска за електронски идентификации може да се користи за да се проверат сите трансакции од јавниот сектор, а исто така да се користи и за електронско банкарство.
e. NEMid
24. Основните карактеристики на три модели на интеракција меѓу јавната администрација и граѓаните од аспект на информациските системи од Chadwick и May се (multiple):

а. Каков е текот на информациите

b. Која е дефинирачката логика
d. Кои се главните механизми на интеракција
е. Кои се главните актери и интереси во моделот
g. Која е улогата на владата во секој модел поединечно
і. Кои се проблеми во употребата на моделот
25. e-Влада претставува употреба на информациската комуникациска технологија со што се овозможува поефикасно и поефективно, партиципативно управување, со зголемување на (multiple):
а. транспарентноста
е. одговорноста
g. партиципативноста
h. ефикасноста
27. (dropdown прашање) Стратегиските информациски системи (одгне се суштински различни) апликации од менаџмент
информациските системи и од системите за процесирање на податоци. Функциите што ги
имаат се (одг-често истите како) оние на системите
за процесирање на податоци или апликациите на менаџмент информациските системи,
при што (одг-различно) е нивното влијание врз бизнисот и
промените кои ги овозможуваат или пак предизвикуваат.